

O ROSZI
 TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
 2017. november

TARTALOM

1. BEVEZETŐ	4
2. OROSZI BEMUTATÁSA	6
3. ÖRÖKSÉGÜNK	8
4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK OROSZIBAN	11
 Oroszi belterület	12
 Egyéb, külterületi területek	13
5. ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK - ÁLTALÁNOS ELVEK	14
Építészeti minőség	14
Kertek	15
Közterületek	16
Cégérek, reklámhordozók, portálok	18
6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK	19
Telepítés	19
Épülettömegek (magasság, szélesség)	20
Tetőforma, tetőhajlásszög, héjalás	21
Nyílászárók	21
Anyag- és színhasználat	22
Középületek, intézmények	22
Részletek	23
Kerítések	24
7. MAI JÓ PÉLDÁK	26
8. KÉPJEGYZÉK	28
9. IRODALOMJEGYZÉK	29

I. BEVEZETŐ

Mi az, amitől hívogató egy településrész?

Miben rejlik egy kellemes lakókörnyezet titka?

Mitől vonzó egy utca, míg a másik nem?

Miért mondjuk egy házról, hogy szép?

Kedves Olvasó!

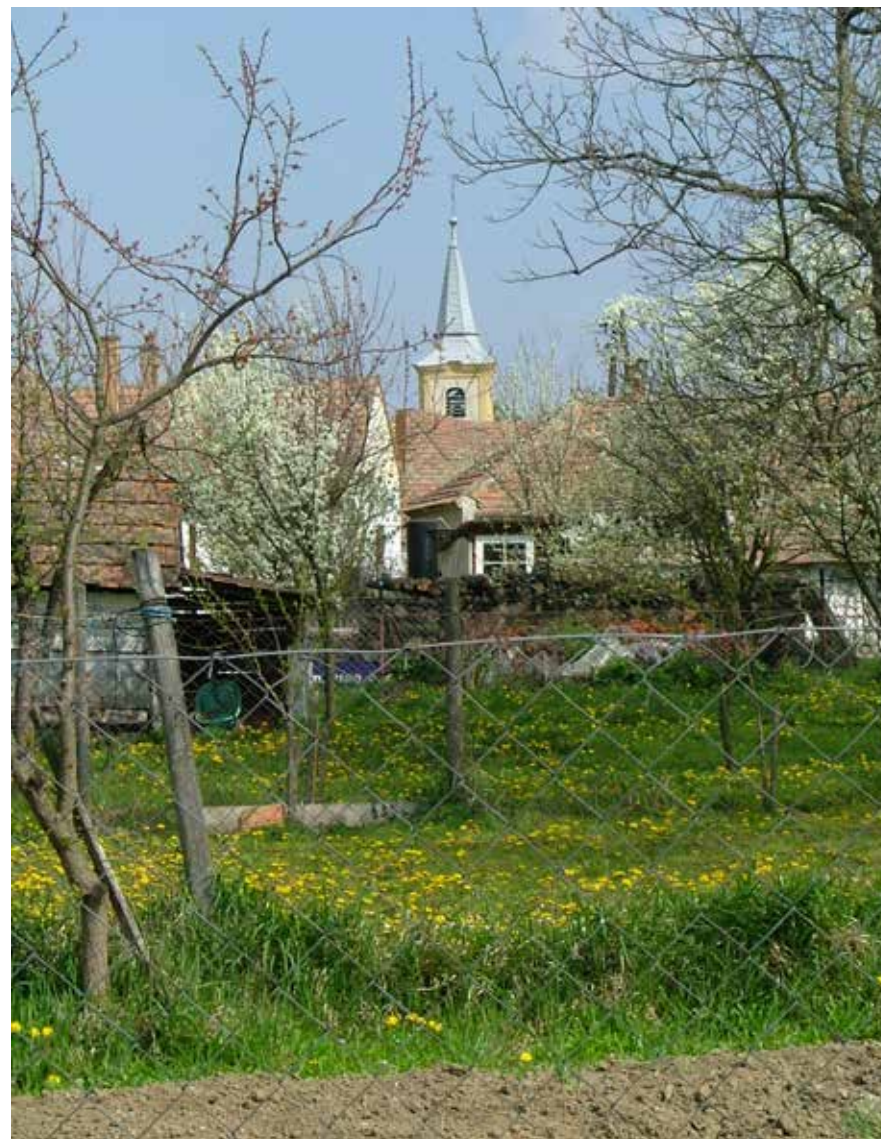
Fontos, hogy az otthonok, házak, a szűk értelemben vett életterünk a településen egy élő és élettelen szövetet alkosson. A települési lét és az épített környezettel való összhang Orosziban már kialakult, ezért fontos a településkép, arculat megtartása, illetve annak további javítása.

A község arculatához, településképebe illeszkedő új épületek megjelenése a lakosoknak és a községnek is egyaránt érdeke, hiszen az Orosziban élők magukénak érzik a települést, illetve a község magáénak érzi lakosait. A rendezett, szép lakókörnyezet mellett, hogy a települési identitástudatot, a közösség aktivitását, összetartását, az ingatlanok értékét is növeli.

De kinek mit jelent a szép? Általában a tulajdonosok elégedettek saját lakókörnyezetükkel, az otthonuk eléggé kifejezi a saját személyiségüket. Így tekintve a ház tehát önkifejezési forma. A község épített öröksége sajátos, az egyedi településkarakter erőteljes meghatározó eleme a változatos építészeti kialakítás, mégis egységes nyugodt az arculata. Ezen adottságok megőrzése fontos cél.

Az egyedi településkarakter, a megőrzött történetiség egyre jobban felértékelődő adottsága a településeknek. Az egyedi, kellemes arculat kedvezően befolyásolja a község és térségének megítélését, közvetve erősíti annak gazdasági pozícióit, javítja a lakosság életminőségét.

A mindössze 135 lakosú Oroszi rendhagyó történelmű falu, több generáció óta itt élő, lakóhelyüket szerető családokkal. Egyediségét hangsúlyozni érdemes, hogy az ide látogatóknak és a helyi lakosoknak egyaránt kialakulhasson, meg erősödhesen a „Oroszi érzetük”.

I. BEVEZETŐ

Szemléletformáló dokumentum, mely, felhívja a figyelmet a településkép szépségeire és a településkaraktert alkotó részletek összefüggéseire.

A kézikönyv célja

Jelen kézikönyv Oroszi bemutatásán túl a szépségeinek ismertetésén át tárja fel az épített környezet értékeit. Célja, hogy Oroszi jelenkori és jövőbeni lakosságának felhívja a figyelmét a meglévő településkép szépségeire, hogy olyan házat tudjon építeni, a meglévőt felújítani, átalakítani, hogy a község nyugodt, természetközeli arculata hosszú távon is megmaradhasson. A kézikönyv szemléletformáló jellegű dokumentum, mely a környezetünkben található apró szépségeket foglalja csokorba, egyúttal felhívja a figyelmet az értékek általános jelenlétére a településen.

Fontos, hogy gyarapítsuk értékeinket, illeszkedjünk a településkép, településkarakter kialakult rendszeréhez! Mindezt úgy tegyük, hogy a saját egyéniségünket tükrözzék az építési szándékkal, a megvalósítással kapcsolatos részletek; az épület egésze a környezeti arculathoz illeszkedő legyen, de élhető megoldást biztosítson a településnek és a tulajdonosnak egyaránt.

A kézikönyvben található ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, csupán az értékekre irányuló figyelemfelkeltésnek, a község karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatásának.

Jelen kézikönyv „nyílt”, tovább bővíthető, ahogy a településen folyó élet is folyamatos. Ha egy új, szép épület létesül, vagy újabb arculati jellemzők alakulnak az idő elteltével, az ajánlások és a bemutatott példák bővíthetők, akár cserélhetők.

2. OROSZI BEMUTATÁSA

A kismanesi település

A települést elsőként 1280-ban említi írásos forrás Vruzy néven. Egyes egyházi források szerint a hely már a honfoglalás alatt is lakott volt szláv származású telepesek által, melyből jelenlegi neve is származik.

A települést 1550-ig nemesi családok és parasztok lakták, később már csak nemeseket említenek, urasága nem volt. A török hódoltság idején lakatlan helyé vált, sem az 1696. évi dikajegyzékben, sem az 1715. és 1720. évi összeírásban sem szerepel. 1733-ban írják újra össze a kúriás nemességet a nem nemesi családokkal együtt. Ekkor magyar ajkú, katolikus felekezetű községként tartják számon. Elsősorban földműveléssel foglalkozott a lakosság, kevés más munkalehetőség volt.

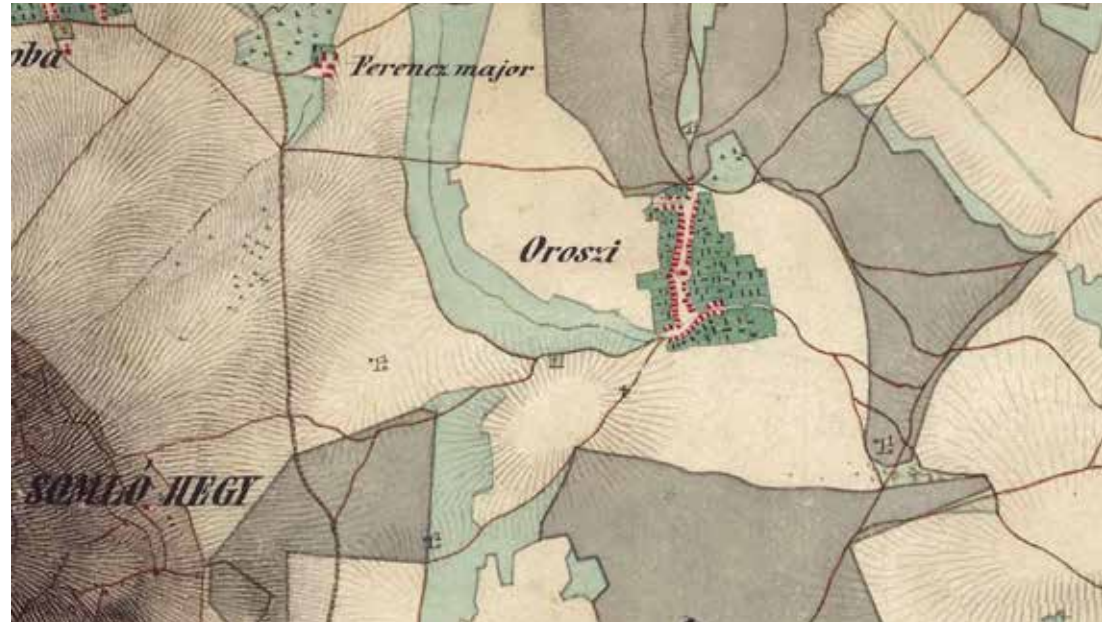
Id. Antall József (1896-1974)

A település híres szülötte id. Antall József jogász, államtitkár, politikus, az FKGP alapító tagja.

Nevéhez fűződik 1939 és 1945 között több, mint 30 ezer magyarországi lengyel menekült - köztük 5 ezer lengyel zsidó - életének megmentése. A világháborút követően részt vett az ország újjáépítésében mint kormánybiztos. Később a Magyar Vöröskereszt kormány megbízottja lett egy időre, majd kiscgazda országgyűlési képviselővé választották.

Emlékét Varsóban is őrzik, utcát neveztek el róla, 1989-ben a Jad Vasem (a Holokauszt Áldozatainak és Hőseinek Izraeli Emlékhatósága) posztumusz kitüntette a Világ Igaza címmel. 2009 óta az Országház előtti pesti rakpart is a nevét viseli.

Fia, ifjabb Antall József Magyarország első szabadon választott miniszterelnöke a rendszerváltást követően.

2. OROSZI BEMUTATÁSA

Somló-hegy lába - Noszlop közelsége

A térség egyik legfontosabb tájszerkezeti, gazdasági eleme a Somló-hegy, amit „Isten itt felejtett kalapjának” is szoktak nevezni. A település hasonlóan közel helyezkedik el a hegyhez, mint a többi környező település, azonban Oroszi a 20. századra szinte teljesen elvesztette kapcsolatait a Somló-heggyel, s vált egyre hangsúlyosabb elemmé a kapcsolat Noszlop irányába. A változások ellenére a Somló-hegy látványa továbbiakban is fontos eleme maradt a településképek, a tájképnek.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Népi lakóépületek

Orosziban nincsen országos vagy helyi védelem alatt álló művi érték, azonban néhány ház megőrizte a vidék népi építészet jellemző vonásait, s a településen található épületek többsége léptékében, arányában, anyaghasználatában alkalmazkodik a tradicionális épülettípusokhoz.

A Szabadság utcában található azok a népi építészet jegyeit magánviselő parasztházak, melyek utcavonalas, fésűs beépítésű, az utcavonalra merőleges tetőszerkezettel rendelkező, jellemzően oldaltornácos épületek. Az épületek vakoltak, utcai homlokzatuk macskalépcsős oromfallal végződik, a földem magasságában cseréppel fedett osztópárkány húzódik. Az oromfalakon egyenes záródású padlásszellőzők találhatóak. Az épületekhez pilléres kerítés csatlakozik.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Római katolikus templom

A Szabadság utca és a Nagy utca kereszteződésénél található az idén 260 éves római katolikus templom, mely történeti értékeit tekintve kiemelkedik Oroszi épületállományából. A templom keletelt, egyhajós épület félköríves záródású szentélyvel. A nyeregtetős hajó cseréppel, a tornyon lévő óraparkányos toronysisak bádoggal fedett. Az épület vakolt, a keretes homlokzat falmezeje szürke, a falsávok sárga színűre festettek. Az utcai homlokzati nyílások kosárívesek, az oldalhomlokzaton egyenes záródású ablakok helyezkednek el. A torony síkja előrelép a falsíkból, a bejárati kaput a homlokzati síkból hátraugratva helyezték el. A zömök torony felső részének kosáríves nyílásai mögött található a harang. A déli homlokzaton az ereszpárkány alatt napóra, a nyugati homlokzaton pedig világháborús emléktábla került elhelyezésre.

3. ÖRÖKSÉGÜNK

Emlékművek, keresztek

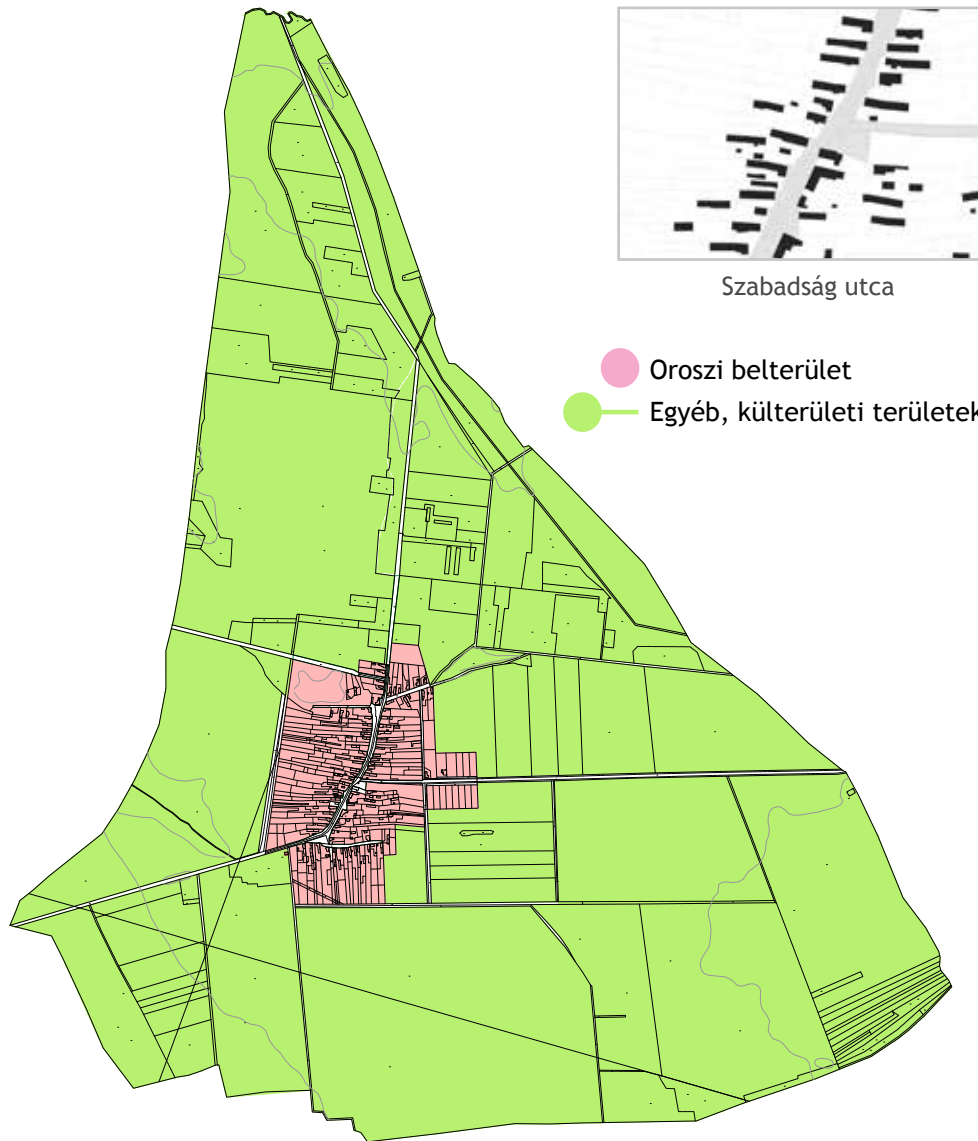
A településen több kereszt és egy klasszicizáló kőoszlop található, melyek a település identitásának fontos elemei, s utalnak a település katolikus kultúrájára.

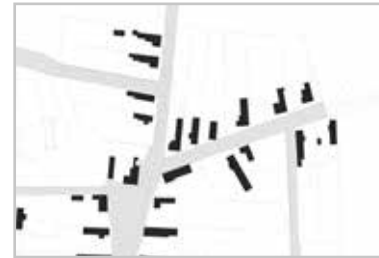
A Szabadság és a Nagy utca kereszteződésében található körforgalom zöldszigetében került elhelyezésre Id. Dr. Antall József mellszobra. A talapzaton olvasható felirat: „Menekültek menedéke”.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

Szabadság utca

Sport utca

Nagy utca

- Oroszi belterület
- Egyéb, külterületi területek

Oroszi utcaserkezetének fő elemét a Szabadság utca jelenti, melybe betorkollik a noszlopi út (Nagy utca), illetve a települést Dobával összekötő út. Oroszi területének legnagyobb része falusias lakóterület. A település központja a Szabadság utca déli szakaszán található.

A Szabadság utca két oldalán lévő házak többségében a XX. század elején épültek; itt található meg a település legrégebbi épületei is szabálytalan alakú, keskeny, mély telkeken. Az újabb kialakítású Sport utcában az 1950-es éveket követően épült lakóépületek a jellemzők.

Az újabb lakóterületi beépítésre szánt területek felparcellázása során a Nagy utca mellett kb. 50 m mély, szabályos alakú telkeket alakítottak ki, ezek közül csak kettő épült be az elmúlt időszakban.

A település mérete, illetve beépítésének karaktere nem indokolja, hogy a belterületen több eltérő karakterű településrész kerüljön lehatárolásra. A településre az előkertes, oldalhatáron való beépítés a jellemző. Az épületek többnyire földszintesek, az utcára merőleges gerincűek, mély telkekkel.

A külterület nagy részét szántók és erdők alkotják. A településtől északra egy gazdasági telephely található. A település temetője a somlói út mellett helyezkedik el.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

● Oroszi belterület

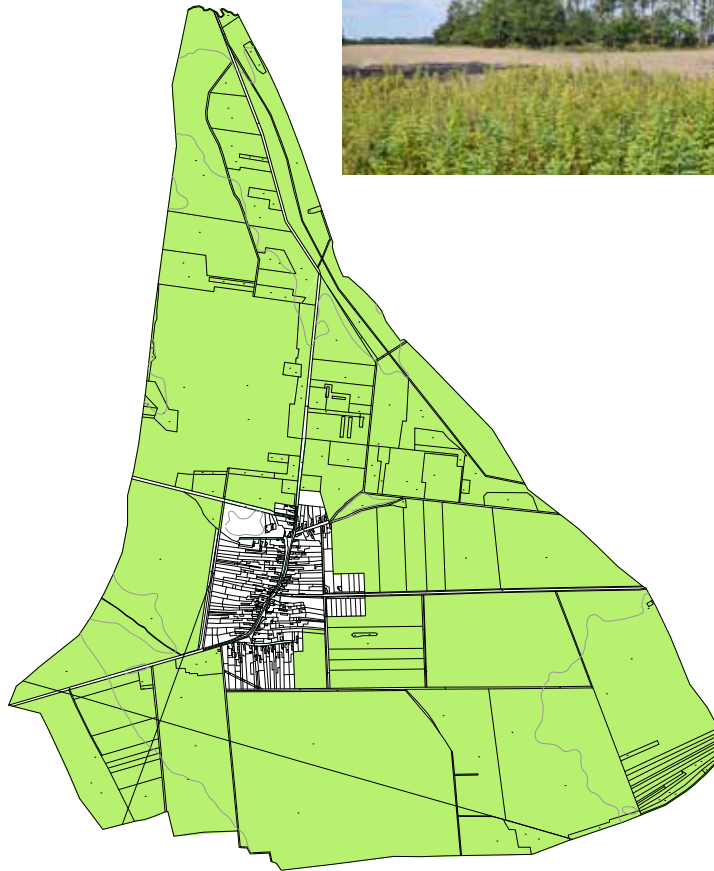
A település köznemesi múltjának köszönhetően viszonylag jól megőrizte településszerkezetét, telekstruktúráját. A jellemzően keskeny telkeken az épületek oldalhatáron állnak előkert nélkül vagy kis előkerttel, tetőgerincük az utcára merőlegesek. A korábbi lakóépületek oromfalasak, az újabbak kontyolt tetővel rendelkeznek.

A település központja a templom körül alakult ki, ami a jelen korban is megmutatkozik, hiszen az intézményi funkciók e mellé, déli irányban a Szabadság utcán épültek ki. Az intézményépületek léptéke jól illeszkedik a település lakóházaival.

4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRESZEK

Egyéb, külterületi területek ●

Oroszi határában a termőföld minősége a középestől gyengébb - meghatározó a szántóföldi használat. A belterülettől nyugatra a Somló-hegy felé, délre és keletre egyaránt monokultúras szántóföldi művelés folyik. A szántó mellett az erdőterületek is jelentősek. Oroszi erdősültsége az átlagosnál nagyobb. Az erdőknek csupán a 20%-a természetközeli erdő, a többi gazdasági erdő, melynek jelentős része új telepítésű.

A tájkép meghatározó eleme a feltáruló Somló-hegy, ami kedvező háttérert ad a településnek több pontról is, azonban a háttérben húzódó nagyfeszültségű vezeték némileg rontja a látványkapcsolatot.

A belterülettől délnyugatra egy kis magaslaton helyezkedik el a település temetője. A ligetes temetőben egy kisebb épület található. Közvetlenül a belterülettől északra található az egykori TSz-major, mely ma a Gallus Kft. tojótelepeként működik. A telephely kerített, gondozott, zárt technológiájú, a környezetre ható szennyezés kismértékű.

5. ÉPÍTÉSZELET ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK – ÁLTALÁNOS ELVEK

Általános ajánlások, elvárások az építészeti minőségre, az épületek elhelyezésének általános elveire, az utcákra és a terekre, valamint a cégérekre, reklámhordozókra vonatkozóan kerültek megfogalmazásra.

Az eltérő karakterű területekre vonatkozó építészeti ajánlások az általános építészeti ajánlások után kerülnek bemutatásra. Az általános ajánlások az eltérő karakterű területek összességén, tehát az egész város területén meghatározzák a település általános képet.

ÉPÍTÉSZELETI MINŐSÉG

- Őrizzük meg értékeinket! Ismerjük meg választott lakóhelyünk adottságait és ahhoz igazodva alakítsuk ki új lakókörnyezetünket!
- Ha régi házat vásárolunk, fontoljuk meg, milyen módon lehet megőrizni annak értékes elemeit!
- Használjunk minőségi építőanyagokat! Kerüljük a természetes építőanyagokat imitáló „mű”anyagokat, burkolatokat. Részesítsük előnyben a településen hagyományosan használt építőanyagokat!
- Fontos a jó építész alkalmazása, aki a saját igényeinket figyelembe véve a környezethez illeszkedő házat tervez! Ismerjük meg a környék jó házait és tervezőit!
- Már telekvásárlás előtt tanácsos hozzáértő szakember segítségét kérni. Érdemes a kiszemelt telek adottságait (beépítési lehetőségek, tájolás, stb.) még a megvásárlás előtt tisztázni, nehogy a tervezéskor derüljön ki, hogy az építető által megálmodott épületet csak erős kompromisszumok árán, vagy egyáltalán nem lehet megvalósítani.
- Az építkezés során a mértéktartás és az igényesség domináljon! Törekedjünk az egyszerű, tiszta formák alkalmazására! Kerüljük a túlbonyolított tömegeket, szerkezeteket!
- Kerüljük a nagy doboz jellegű épületeket, a nagy tömegeket. Szükség esetén tagoljuk az épületet!
- Gerendaházakat, rönkházakat ne építsünk, nem illik a településképbe!

5. ÉPÍTÉSZET ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK – ÁLTALÁNOS ELVEK

Ismerjük meg a környék jó példáival előljáró kertjeit.

KERTEK

Az Orosziban található kertek legnagyobb része örzi a hagyományos használatot, az előkert díszkert, az épület mögötti tér veteményes, gyümölcsös, a háztáji gazdaság része. A hosszan elnyúló telkek hátsó része gyakran a környező mezőgazdasági művelésű területekhez tartozik, rajtuk gabona-, takarmány és egyéb szántóföldi növények találhatók.

Kertünk teremti meg a kapcsolatot a természettel, a pihenés, kikapcsolódás helyszíne. Kertünk a növények növekedésével, visszahúzódásával minden évszakban más képet mutat. A növényfajok telepítése során azok igényeit, tűrőképességét és növekedési ütemüket is fontos szem előtt tartani.

Fontosak a kertben növekvő fák, melyek biztosítják a kert és a ház természetes árnyékolását, élőhelyet biztosítanak, illetve gyümölcsfák esetén ellátják a tulajdonost saját terménnyel.

- Rendezett, rendszeresen fenntartott előkertünkkel jó benyomást keltetünk, hozzájárulunk utcánk kedvezőbb megjelenéséhez!
- A kertek a természeti környezetünk részét képezik.
- A növényfajok telepítése során azok igényeit, tűrőképességét és növekedési ütemüket is fontos szem előtt tartani.
- Kertünk növényzetének kiválasztásakor a hagyományos, őshonos fajok előtérbe helyezése javasolt!
- Kerüljük az özönnövényeket, az ún. invazív fajokat, melyek nem csak a saját kertünk felett hatalmasodhatnak el, de veszélyeztethetik a környező természetvédelmi területek élővilágát is.
- Kerüljük a tömör, átláthatatlan, magas növényzet alkalmazását az ingatlanhatár teljes hosszában!
- Olyan kertet létesítsünk, amely élővilágot vonz, így növelve a környezetünkben élő fajok életterét.
- Új épületünk tervezésekor, meglévő épületünk bővítésekor fokozottan ügyeljünk a meglévő fás szárú növényzet megóvására!
- Ne használjunk több burkolt felületet a feltétlenül szükségesnél!
- A gyepszint mellett azonos súllyal jelenjen meg a fa- és a cserjeszint!
- Bátran alakítsunk ki haszonkerti területrészt, a történetileg kialakult zöldség- és gyümölcsfajokat alkalmazva!

5. ÉPÍTÉSZET ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK – ÁLTALÁNOS ELVEK

KÖZTERÜLETEK

Utcák, terek

Oroszi közterületei a lakosság gondosságát, lakókörnyezetükre való igényességét tükrözik: a kertek részét képező előkertek élő és gondozott közterületi zöldsávval csatlakoznak - egyes szakaszokon - az utcákhoz. A füvesített árkok különleges, természetközeli utcaképet biztosítanak.

A kedvező településkép egyik feltétele, hogy közterületeink rendezettek legyenek. A rendezettség érzetét segíti, ha a különböző felületeket (járda, út, zöldfelület) határozott vonalak, például szegélykövek választják el egymástól. Ezek a vonalas elemek vezetik a tekintetet és tagolják a közterületeket ezért harmonikus kialakításukra kiemelt figyelmet kell fordítani. Elsődlegesen a közterületek minősége határozza meg az Orosziba látogatók településünkről kialakított képét.

A közösségi zöldfelületek alakításakor is fontos, hogy közterületeink egységes képet mutassanak. A településen a természetes anyagokból készült utcabútorok (tájékoztató táblák, játszótéri eszközök, padok, virágládák) jellemzőek. A közterületek karakterét erősítik az igényes, egyedi részletek, melyek barátságossá, élettel telivé teszik az utcákat. Fontos, hogy megfelelő kikapcsolódási színteret biztosítsunk nem csak gyermekeinknek, hanem minden korosztály számára, ezért a közösségi zöldfelületeket érdemes tematizálni.

- Fontos, hogy csak a környezet arculatához illeszkedő közterületi tájékoztató- és információs táblák, utcabútorok és egyéb köztárgyak létesüljenek.
- Közterületeinken is a természetes anyag- és színhasználat jelenjen meg!
- A burkolt felületek arányát minél alacsonyabban kell tartani!
- Legalább egyoldali, egységes járda kerüljön kialakításra!
- Ápoljuk az ingatlanok előtti közterületet! A kerítésünk és a közút közötti utcakertek teremtenek kapcsolatot a magántelkek és a közterületek között. Az egyéni megoldások során ügyeljünk arra, hogy e felületek kapcsolatot teremtsenek az előkertekkel, és egymáshoz is illeszkedjenek, egységes sávot képezzenek.
- Kerüljük a szemmagasságban takaró növényzet alkalmazását, különösen a kereszteződésekben.
- Gondoskodjunk a közterületi árkok karbantartásáról!

Tartsuk meg a gondosságot, ápoljuk a házunk előtti közterületeket!

Egységes koncepció szerint alakítsuk közterületeinket!

5. ÉPÍTÉSZET ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK – ÁLTALÁNOS ELVEK

FASOROK

A fasorok kiemelik a település fő útvonalait, irányítják a tekintetet, fokozzák a település közterületeinek egységes megjelenését. A fasorok kialakításakor ügyeljünk arra, hogy a megfelelő távolságra ültessük őket, figyelembe véve végleges méretüket. Olyan fajtákat válasszunk, amelyek nem nőnek bele a felsővezetékbe, egyéb közművezetékbe és az út fölé, akadályozva a biztonságos közlekedést. A jó faválasztással és ültetéssel elkerülhető a csonkolással kialakult fák csúnya látványa. Ne alkalmazzunk invazív fajokat vagy élénk lombosított fajokat. Kedvező, ha egy utcaszakaszon vagy a település egészén a telepített fasor egyedei azonos fajkból állnak.

5. ÉPÍTÉSZET ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK – ÁLTALÁNOS ELVEK

Az épülethez és a hirdetett szolgáltatáshoz illő cégeket alkalmazzunk!

CÉGÉREK, REKLÁMHORDOZÓK, PORTÁLOK

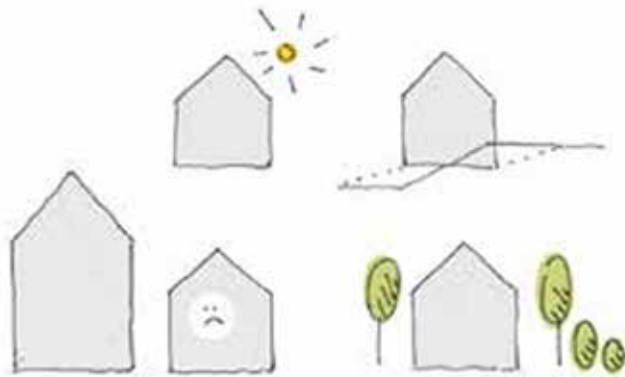
Orosziban elhelyezkedéséből és nagyságából fakadóan kevés a betérő vendég, ezért a cégek és cégfeliratok szerepe nem jelentős, s elsődleges szerepük nem a figyelemfelkeltés, hiszen az itt élő emberek hamar megismerik a szolgáltatásokat. Fontos, hogy a cégek és reklámhordozók:

- Anyagban és színben az épülethez illeszkedjenek,
- A homlokzatok vízszintes és függőleges tagolásához illeszkedjenek,
- Kerüljük a világító, villogó kivitel,
- Fontos, lényegi információt közöljenek,
- Köztéri tájékoztató- és hirdetőtáblák megjelenésben illeszkedjen a közterületi utcabútorokhoz.

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Oroszi belterület ●

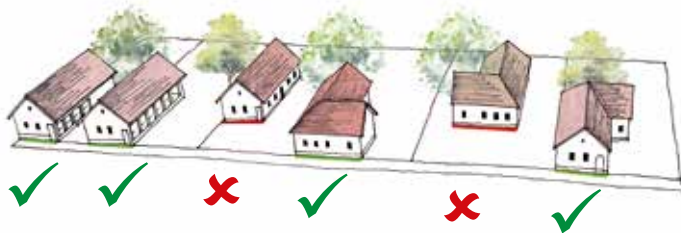

A jó telepítés alap a jó házépítéshez!

Telepítés

Az épület elhelyezésénél a helyi előírásokon kívül vegyük figyelembe:

- A telek adottságait, a terepviszonyokat, szélirányt,
- A saját és a szomszéd benapozását,
- hogy a szomszédos épületek használhatóságát ne károsítsuk,
- A meglévő növényzetet (idős, értékes fák),
- A gyalogos és gépkocsi megközelítést,
- Az utcában általánosan kialakult előkert és oldalkert méreteit (Őrizzük meg a hagyományos fésűs vagy fésűs-fogas beépítési módokat!)
- Egybefüggő zöldfelület alakulhasson ki a tömbbelsőben,
- Természetes módon szabályozzuk az épület energiaház-tartását (telepítés, tájolás, benapozás, környező növényzet)!

Igazodjunk az utcában kialakult előkerti és oldalkerti méretekhez!

A kialakult telekstruktúra az oldalhatáron álló beépítést indokolja. Őrizzük meg a hagyományos fésűs vagy fésűs-fogas beépítési módokat. Ez a telepítési mód széles telek esetén is tartandó a kialakult településkép érdekében.

Az oldalhatáron álló házak utcavonalra való telepítése is történelmi hagyomány, az udvarok optimális kihasználtságának érdekében volt erre szükség. Azokon az utca-szakaszokon, ahol az épületek előkerttel épültek, a kialakult beépítési vonalhoz igazodva építsünk házat.

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

● Oroszi belterület

Épülettömegek (magasság, szélesség)

A település házai jellemzően földszintesek, egytraktusúak. Tanulmányozzuk a régi parasztházak arányait és tömegformálását, s új épület építésekor vagy meglévő épület átépítésekor alkalmazkodjunk hozzájuk!

Az arculathoz és a nyugodt utcaképhez az épületek közel azonos magassága hozzájárul.

- A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezünk! Ne építsünk a környező beépítéstől jelentősen eltérő magasságú épületeket!
- A tetőtér beépítése nem jellemző. Amennyiben a mai kor igényeinek megfelelően építünk tetőtér beépítést vagy emeletes épületrészt, úgy a kedvező utcakép megtartása érdekében visszahúzott keresztzárny építésével vagy az utcafronttól takartan tegyünk.
- Az épületmagasság szempontjából a legkiemelkedőbb épület a templom a településen. Órizzük meg ezt a jellegzetességet!
- Az utcai homlokzaton ne legyen erkély, loggia, garázskapu!

Az épületek közel azonos szélességgel rendelkeznek, melyek tovább erősítik a településkép egységességét. Az utcában a telepítés mellett figyeljük az épületek szélességéből fakadó ritmusra, s a meglévő épületszélességhez illeszkedő épületet tervezünk. Az épületet kereszt irányú szárnyal való bővítését - lehetőség szerint - a homlokzati szélességgel megegyező mélységben kezdjük meg.

A meglévő épületekhez igazodó magasságig építkezünk!

Az új épületek szélességi mérete igazodjon a meglévőkhöz.

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Oroszi belterület ●

37-45° közötti
hajlásszögű
tetőt építsünk!

Tetőforma, tetőhajlásszög, héjalás

A tradicionálisan alkalmazott tetőhajlásszög 37-45°, ami a telepítés mellett meghatározó építészeti karakter, melyhez igazodni kell. A hagyományos népi lakóházak oromfalas házak voltak, de a kontyolt tető sem idegen Orosziban, alkalmazása a 20. század elején indult meg.

- Felújításánál őrizzük meg az eredeti magastetős épület tetőformáját!
- A több egységre tagolt épület egyes részeinek tetőhajlásszöge legyen azonos!
- Tetőhéjalásunk természetes anyag legyen, ne alkalmazzunk műanyag hullámlemez, alumínium trapézlemez, hullámpala fedést, ipari jellegű előregyártott fémlemez fedő rendszert!
- A melléképületek tetőhajlásszöge a főépületével megegyező legyen!
- Csonkakonty kialakítású tetőformát ne alkalmazzunk!

A nyílászárók természetes anyaga az épület természettel való kapcsolatát erősítik.

Nyílászárók

A nyílászárók igényes kialakítása döntő befolyással van házuk megjelenésére. Fontosak a jó arányok, az igényes anyaghasználat és az árnyékolás esztétikus megoldása.

- A faanyagú, hagyományos osztású nyílászárók behelyezése javasolt.
- Kerüljük a nagyméretű, osztás nélküli ablakok használatát.
- Bátran alkalmazzunk zsalugátért tradicionális formában vagy újragondolva, az épület karakteréhez illeszkedően.
- A külső tokos redőnyök alkalmazása különösen régi, hagyományos ablakok esetében kerülendő.

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

● Oroszi belterület

Anyag- és színhasználat

Alkalmazzunk nagy vakolt felületeket és természetes anyagokat a homlokzatokon! Megfelelő építészeti minőség esetén használható beton és nagyobb üvegfelület is, de azok alkalmazását kerüljük az utcai homlokzaton. A csempe jellegű burkolatokat akkor se alkalmazzuk, ha azok természetes kő anyagúak!

A környezethez való illeszkedés érdekében a fehér, szürkével tört fehér, világos okker árnyalatai, homok- és agyagszín, tégl- és terrakotta vörös színek, illetve természetes építőanyagok esetén azok természetes színei javasoltak. Nyílászárók és kerítések színezésekor a fentiekben túl használhatók még a kék, zöld és barna színek árnyalatai.

Alkalmazzunk nagy vakolt felületeket és természetes építőanyagokat!

Egymással harmonizáló színeket válasszunk az épületünkön!

Középületek, intézmények

A középületeket szabadabb anyaghasználat és homlokzatképzés jellemzi. Ezen épületek esetében lehetőség nyílik a szabadabb épületformálásra, építészeti megjelenésre. Az épületeket az utcával párhuzamosan telepíthetjük.

Forgalomvonzó létesítmények, ezért céljuk a figyelemfelhívás, amit apró részletekkel, építészeti hangsúlyokkal, a környezettől eltérő épülettömeeggel, mérettel erősíthetünk.

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Oroszi belterület ●

Őrizzük meg a tradicionális melléképítményeket!

A természetes anyagok és a finoman megmunkált részletek harmóniát tükröznek.

Részletek

Az épületek részletgazdagsága, megmunkáltsága az igényesség jelei, megőrzésük közös érdek. A falu hangulatát meghatározzák az apró részletek, mint például az egyedi padlásszellőzők, az oromfalat lezáró macskalépcső és házszámtáblák, melyek sajátos megjelenést biztosítanak az épületeknek. Az anyaghasználat és az épületeken megjelenő homlokzatzsúszkák a klasszikus megoldásokat tükrözik. A kerteket sok helyen kerek kutak gazdagítják.

- Régi parasztház felújítása esetén törekedjünk az épület jellegének és értékes részleteinek megtartására.
- Őrizzük meg a tornácot, a tornácot tartó kőoszlopokat, szögletes vagy íves tornáclezárást alkalmazunk.
- A tornácnak az épület esztétikai megjelenésén túl, fontos szerepe van a reá nyíló szobák árnyékolásában.
- Őrizzük meg az oldalkertben álló, tradicionális beépítésű melléképületeket (nyárikonyha).

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

● Oroszi belterület

Kerítések

Az építészeti arculatot az épületek mellett a kerítések is nagyban befolyásolják.

- A kerítés és az épület anyag- és színhasználata legyen összhangban!
- Sem a közterületi kerítések, sem az építési telkek közötti kerítések magassága ne haladja meg az 1,8 métert!
- Kerüljük az áttört kerítések utólagos letakarását nádfonattal vagy műanyag hálóval, telepítsünk e célra növényzetet!
- Az építési telkek közötti kerítés se legyen tömör, hogy összefüggő zöldfelület alakulhasson ki a tömbbelsőkből!

Azokon az utcaszakaszokon, ahol az épületek előkerttel létesültek, az utcakép alakulásában elsődleges szerepe van a kerítéseknek.

- Áttört, növényzettel kombinált kerítéseket létesítsünk!
- A kerítés és az épület anyag- és színhasználata legyen összhangban!
- A közterület felől a tömör lábazat magassága legfeljebb 0,5 méter legyen!
- A kapu minden esetben áttört legyen!

A településközpontban hagyománya van a tömör, kőből rakott kerítéseknek.

- A tömör kerítések magassága ne haladja meg a 1,5 métert.
- A kerítés zártságát lehetőség szerint áttört kapuzárnyakkal törjük meg!
- A kapuzárnyak fából vagy fémből készüljenek, kerüljük a díszes kovácsolt vas kapuk alkalmazását, nincs hagyományuk a településen!

Kedvező az áttört, növényzettel kombinált kerítés előkerttel rendelkező házak esetén!

Meglévő tömör kerítéseinket őrizzük meg!

6. RÉSZLETES ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

Egyéb, külterületi területek ●

Telepítés

Oroszi beépítésre nem szánt területein a tájat nem szabdalják fel épületek. A mezőgazdasági épületek a belterület közelében helyezkednek el.

- Törekedjünk arra, hogy az új épületeket is a beépített területek, a települést feltáró utak közelébe telepítsük.
- Gondoskodjunk az épületünk tájbaillesztéséről!

Épületek

A beépítésre nem szánt területeken az épületek színvilága és anyaghasználata természetes, tömegük nem hivalkodó.

- Használjuk a föld színeit, és természetes anyagokat. A rikító, túl magas, kirívó épületek, színes fémlemezfedés alkalmazása nem illik a tájképbe.
- Egyszerű tömegű, földszintes, nyeregtetős épületeket, épületegyütteseket helyezünk el.

Kerítések

A beépítésre nem szánt területeken a kerítések teljesen átláthatóak.

- A teljes belátást lehetővé tevő, tájékozódást segítő áttört, egyszerű kerítéstípusok előnyösek.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Népi lakóház felújítása Noszlopon

Ezen a régi parasztházon minden meglévő értéket igyekezett megőrizni a tulajdonosa, jelenleg egy család otthonául szolgál. Jól példázza ez az épület, hogy a régi ma is lehet élhető.

7. MAI JÓ PÉLDÁK

Új beépítés Devecseren

A vörösiszap katasztrófa után hozták létre összefogásból az új telepet, ahol olyan lakóépületek épültek, amelyek a helyi hagyományos építészeti elemeket felhasználva készültek, s biztosítják a mai igényeknek megfelelő életminőséget. A beépítés egységes arculatot mutat. Az itt található épületek megőrzik az oromzatos tetőt, beépített tornácot, a díszítő motívumokat.

8. KÉPJEGYZÉK

TÉRKÉPEK

Völgyzugoly Műhely Kft.

A múholdképek forrása: maps.google.hu
Katonai térkép forrása: <http://mapire.eu/hu/>

RAJZOK ÉS ÁBRÁK

Völgyzugoly Műhely Kft.

CÍMLAP

Völgyzugoly Műhely Kft.

- 1 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 2 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 3 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 4 <http://mapire.eu/hu/>
- 5 By Péter Antall (copyright owner) - Antall-család archívum [Antall family's archives], CC BY-SA 3.0
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=41218569>
- 6 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 7 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 8 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 9 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 10 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 11 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 12 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 13 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 14 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 15 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 16 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 17 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 18 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 19 Völgyzugoly Műhely Kft.

- 20 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 21 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 22 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 23 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 24 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 25 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 26 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 27 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 28 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 29 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 30 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 31 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 32 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 33 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 34 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 35 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 36 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 37 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 38 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 39 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 40 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 41 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 42 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 43 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 44 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 45 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 46 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 47 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 48 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 49 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 50 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 51 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 52 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 53 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 54 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 55 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 56 Völgyzugoly Műhely Kft.

- 57 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 58 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 59 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 60 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 61 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 62 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 63 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 64 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 65 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 66 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 67 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 68 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 69 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 70 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 71 Völgyzugoly Műhely Kft.
- 72 Völgyzugoly Műhely Kft.

9. IRODALOMJEGYZÉK

Doba, Oroszi Településrendezési terv - Vizsgálat (2007. június)

Befejeződött Devecser és Kolontár új lakónegyedeinek építése (<http://epiteszforum.hu/befejezodott-devecser-es-kolontar-uj-lakonegyedeinek-epitese>)

Isten hozott, kis sziget... Devecserben, Kolontáron (<http://epiteszforum.hu/isten-hozott-kis-sziget-devecserben-kolontaron>)

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Antall_J%C3%B3zsef_\(politikus,_1896%E2%80%931974\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Antall_J%C3%B3zsef_(politikus,_1896%E2%80%931974))

MEGBÍZÓ

Oroszi Község Önkormányzata
Dániel Ferenc polgármester
8458 Oroszi, Szabadság u.27.
Tel.: 20-524-2341

SZERZŐK

Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 1-439-0491, 70-938-3224, 20-913-8575

Ferik Tünde – okl. építésmérnök,
településrendező vezető tervező

Kéthelyi Márton – okl. tájépítésmérnök

MUNKATÁRSAK

Grafikai szerkesztés: Székely István

© Minden jog fenntartva!